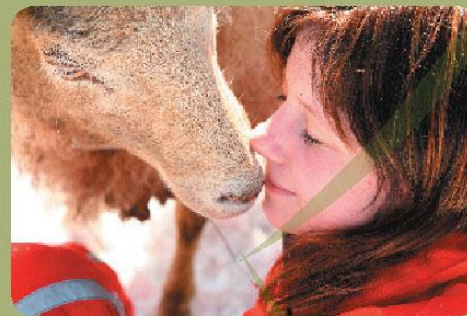

Økonomiplan 2013 – 2016

Budsjett 2013

Rådmannens forslag 8.november 2012

www.verdal.kommune.no

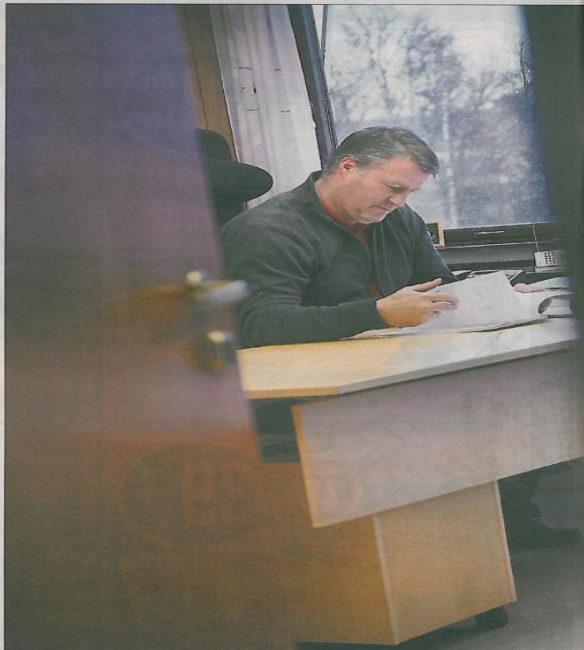

stads bilde av Steinkjerelva og side, som nå får rosende omtale.

Kommune ok-ros

sbokside ble lansert våren 10. Den har alltid vært åpen for innlegg og kommentarer i innbyggerne, og dette har gjort bra. I tillegg har biblioteket, nors. kulturhuset og ungdomstjenesten egne facebooker. Disse sidene drives av ansatte på de enkelte områdene. Facebooksiden er to ganger brukt i kriseøvelser, siste gang nå i oktober. De avsluttet så å se om tilbakemeldinger i innbyggerne. Her fikk de se og nyttige tilbakemeldinger. I tillegg brukes Facebook flitt i andre kritiske situasjoner som vannforurensning, uvæstenging, etc. Steinkjer liker bevisst bilder fra kommunen i sin omdømmetveng.

LETER ETTER KUTT. Verdal-rådmann Jostein Grimstad skrev i går på budsjettforslaget han skal legge fram til politikerne i mor

Kommunene kvesser sparekniven

Når lokalpolitikere nå begynner å behandle budsjettforslaget i din kommune, bør du følge nøye med. Kuttene blir nemlig på mange millioner.

Sivert Rassing og
Johan Arnt Nesgård (foto)

sivert.rassing@tda.no / Tlf. 07612

Den 8. oktober var det alt annet enn jubelstøi på rådhus og andre kommunesentre i fylket. Da kom nemlig statsbudsjettet – som viste at et fåtall av kommunene ville få mer å rutte med, og at mange

sannsynligvis ville få mindre. Nå har det gått en måned. De 23 rådmennene i fylket har lagt fram eller vil snart legge fram sine forslag til hvordan kommunens midler prioriteres. Så skal politikerne prioritere. Det kan bli en tung jobb i mange kommuner.

Verdal-rådmann Jostein Grimstad hadde skjermert gårdsdagen for andre oppgaver – så han kunne skrive ferdig sitt eget budsjettforslag til politikerne i Verdal. Det legger han fram i morgen.

Verre enn ventet

Med statsbudsjettet som kom har ikke Verdal som før å opprettholde tjenestenivået vi har, sier Grimstad.

Kommunen hans fikk 25 millioner mer i statsbudsjettet – men akkurat samme tjenestetilbud i 2013 som i 2012 vil koste minst 30 millioner mer. Med folkelege ord betyr det ganske enkelt: Kommunen må kutte for minst 5 millioner kroner.

Jeg er veldig glad vi har et såpass godt grep om driftens som

vi har. Vi har mange flinke folk som hver dag tar tunge avgjørelser og presser organisasjonen. Hvis ikke hadde vi slutt enda mer, sier han.

Grimstad har vært rådmann et par år.

– Hvordan stemmer virkeligheten med det du hadde sett for deg før du ble ansatt?

– Jeg visste det var utfordrende. Jeg var spent på statsbudsjettet for 2013, og det ble dårligere enn jeg hadde sett for meg. Han vil ikke gå inn på hvordan pengene skal spares før forslaget legges fram torsdag. Usant sett er det politikerne i Verdal som skal gjøre prioriteringene som til slutt vedtas.

Verdal-rådmann Jostein Grimstad

forteller at hans kommune er i omtrent samme båt som kollegene i Verdal.

Må kutte mer enn planlagt

– Det er mye det samme bildet. I den vedtatte økonomiplanen skal vi ta ut en effektiviseringsgevinst på 6,6 millioner årlig, men vi må nok ned betydelig mer i drifta, vi også, sier Signe.

Han mener altså at kommunen må foreta kutt oppå de 5,5 millionene som allerede er planlagt spart.

Stenker Namasos og Verran er blant andre kommuner som har sikrert nedskjæringer – mens Stjørdal virker å greie samme nivå i 2013 som i 2012.

kommunaltjenester Liv Signe Navarsete totalt dele ut 6,8 milliarder mer til kommunesektoren. En kompleks utregningsmodell bestemmer hvordan pengene fordøles, og blant annet er utviklingen i innbyggertall viktig.

De små sliter

Brutt ned på hver kommune viser budsjettallene at kommunene i Nord-Trøndelag får fra 2,5 til 7,4 prosent økning i sine budsjetter.

Snåasa er blant de store taperne, med 2,6 prosent økning. Rådmann Truls Eggen ser for seg kutt på rundt fire millioner kroner i driftbudsjettet – men så langt vil han ikke peke på hva som vil rykke.

Jeg vil overhodet ikke ønske

“
Jeg var spent på statsbudsjettet for 2013, og det ble dårligere enn jeg hadde sett for meg.”

Jostein Grimstad, rådmann i Verdal

FAKTA

Budsjettkuttene

Alle kommunene Trønder-Avisa har snakket med må kutte i sine budsjetter for 2013. Kommunenes administrasjoner har foreslått eller vil i løpet av kort tid foreslå hvordan. Så skal politikerne diskutere, før budsjettene spikres i november eller desember.

Levanger

Rådmannen legger fram budsjettforslaget i dag.
Har allerede lagt opp til en effektivisering på 5,5 millioner. Må i tillegg kutte betydelig mer.

Verdal

Rådmannen legger fram budsjettforslaget i morgen.
Får 25 millioner mer over statsbudsjettet, men kostnadene hvis samme tjenestetilbud som i 2012 videreføres – har ett med 30 millioner.
Må derfor kutte minst 5 millioner – sannsynligvis mer.

Steinkjer

Rådmannen har lagt fram budsjettforslaget.
Får 13 millioner mer i reell økning i inntekter, men kostnadene øker samtidig med 30, de resterende 17 gir blant annet lavere avsetning til fond.
Skal være åtte færre ansatte ved utgangen av 2013.
Dagtilbudet ved Sjøengen foreslås fernet. Det gjør også samtlige grupper for barn med psykisk sykke foreldre og ett årverk til pp-tdgiver i skolehelsevesen. Home Start og Åpen barnehage videreføres, men blir redusert med 0,3 årsverk og skal legges om.

Stjørdal

«Reddes» av lav rente. «Der» som renter går opp til det som Norges Bank vurderer som normalnivå, 2–6 prosent, vil Stjørdal kommune få meget store økonomiske utfordringer, skriver rådmannen i sitt forslag.

Kommunen franslår som i en bedre situasjon enn andre. De pluss på 26 millioner under budsjettvisjonen i sommer, og viderefører det også i 2013, ifølge ordfører Johan Arnt Elveum Gjøp.
I økonomiplanen for 2013–2016 legger kommunen opp til å bruke av fond for å dekke opp driftunderskudd.

Namsos

Må redusere antall ansatte med 27 på tre år, og innføre samtidig ansattestopp.

Snåsa

Fikk 2,6 prosent økning i statsbudsjettet – som er helt i bunnen i fylket.
Må kutte fire millioner i driftsbudsjettet, ifølge rådmann Truls Eggen.

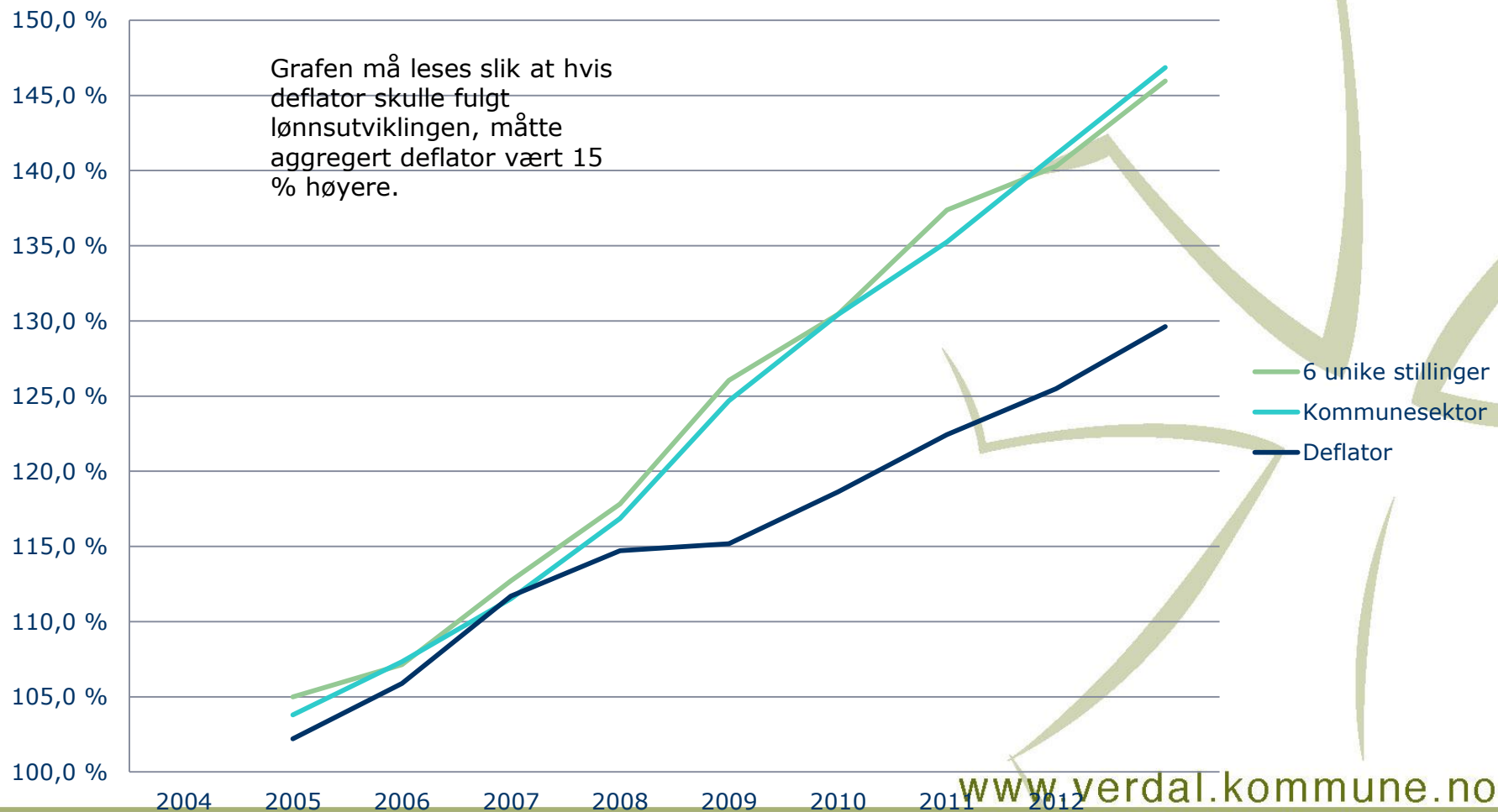
Indrebyg

Rådmannen legger fram budsjettet kommende mandag.
Må kutte fire millioner i driftsbudsjettet på 5 millioner kroner.

Oppgavekorrigert vekst Nord-Trøndelag - Både nominelt og reelt

Tall fra tabell 3k Kommuner	Vekst regnet av anslag regnskap 2012					Vekst regnet fra RNB	
	Anslag på oppgavekorrigerede frie inntekter	Anslag på frie inntekter	Nominell vekst		Realvekst	Nominell vekst	Realvekst
			2012-2013		2012-2013		
	Justert til sammenlignbar med 2013	Skatt + rammetilskudd	Vekst uten korrigering for lønns- og prisstigning		Nominell vekst minus deflator 3,3 %	2012-2013	
(1 000 kr)	(1 000 kr)	(1 000 kr)	(i %)	(i %)	(i %)	(i %)	
Steinkjer	965 468	1 003 221	37 753	3,9 %	0,6 %	4,9 %	1,6 %
Namsos	611 872	635 460	23 588	3,9 %	0,6 %	4,8 %	1,5 %
Meråker	134 263	138 642	4 379	3,3 %	0,0 %	4,1 %	0,8 %
Stjørdal	992 572	1 023 126	30 554	3,1 %	-0,2 %	4,0 %	0,7 %
Frosta	137 660	141 118	3 458	2,5 %	-0,8 %	3,3 %	0,0 %
Leksvik	194 412	203 337	8 926	4,6 %	1,3 %	5,4 %	2,1 %
Levanger	843 985	873 758	29 773	3,5 %	0,2 %	4,5 %	1,2 %
Verdal	667 860	687 999	20 139	3,0 %	-0,3 %	3,9 %	0,6 %
Verran	140 746	144 529	3 782	2,7 %	-0,6 %	3,5 %	0,2 %
Namdalseid	102 979	108 829	5 850	5,7 %	2,4 %	6,4 %	3,1 %
Snåsa	126 777	129 231	2 454	1,9 %	-1,4 %	2,6 %	-0,7 %
Lierne	96 775	100 614	3 839	4,0 %	0,7 %	4,6 %	1,3 %
Røyrvik	41 599	43 219	1 621	3,9 %	0,6 %	4,4 %	1,1 %
Namsskogan	68 705	70 879	2 173	3,2 %	-0,1 %	3,7 %	0,4 %
Grong	139 719	143 411	3 692	2,6 %	-0,7 %	3,4 %	0,1 %
Høylandet	87 491	93 435	5 944	6,8 %	3,5 %	7,4 %	4,1 %
Overhalla	187 181	194 056	6 875	3,7 %	0,4 %	4,5 %	1,2 %
Fosnes	50 401	51 431	1 030	2,0 %	-1,3 %	2,6 %	-0,7 %
Flatanger	74 262	77 059	2 797	3,8 %	0,5 %	4,4 %	1,1 %
Vikna	216 135	225 729	9 593	4,4 %	1,1 %	5,3 %	2,0 %
Nærøy	263 122	272 021	8 899	3,4 %	0,1 %	4,2 %	0,9 %
Leka	43 865	44 726	861	2,0 %	-1,3 %	2,5 %	-0,8 %
Inderøy (nye)	352 835	360 736	7 901	2,2 %	-1,1 %	3,0 %	-0,3 %
Tilbakeholdte midler	16 300	17 600	1 300	8,0 %			
Nord-Trøndelag	6 556 985	6 784 165	227 180	3,5 %	0,2 %	4,3 %	1,0 %
Landet				4,3 %	1,0 %	4,7 %	1,4 %

Sammenligning av deflator og lønnsutvikling i kommunesektoren. 2003= 100

Lønnsvekst og styringsfart

- Kontroll på driften i 2012
- Forventer litt overskudd i 2012
 - Skattevekst som følge av kraftig lønnsvekst
- Skatteveksten videreføres ikke i statsbudsjettet ...men lønnsveksten fortsetter....

- Lønnsoppgjør 2012, 17+8 mill kroner
- Lønnsoppgjør 2013? 4%? Inntil 12-13 mill kroner....

- Null avsetning for 2013-oppgjør
 - Bruk av overskudd fra 2012
 - Aktivitetsreduksjoner

Økonomiplanens innretning

Fundamentale strategiske prinsipper:

1. Sterkt fokus på ledelse, samhandling og helhet for effektiv tjenesteproduksjon.
2. 2013 må benyttes til å vurdere om vi har riktig organisatorisk og geografisk bærekraftig struktur.
3. Kontinuitet og samordning av hjelpetjeneste for å skape "vinnerne på morgendagens arbeidsmarked". Programmet "De utrolige årene" (DUÅ) prioriteres som virkemiddel.
4. Effektivitet i arbeidsprosesser, spesielt innen "volumtjenester".
5. Et gjennomgående folkehelseperspektiv og mål om at folk skal mestre eget liv.
6. Infrastruktur må bygges for effektiv kommunal tjenesteyting.

Inntektsside og kapitalutgifter

Økonomiplan 2013 -16	Vedtatt budsjett	Rev. budsjett	Forslag budsjett	Økoplan	Økoplan	Økoplan
Alle tall i 2013 kr	2012	2012	2013	2014	2015	2016
Skatt	238 808 711	242 308 711	257 191 000	258 476 955	259 769 340	261 068 186
Inntekstutjevning	76 573 000	76 573 000	83 185 000	83 600 925	84 018 930	84 439 024
Rammetilskudd mv.	340 579 000	340 579 000	348 674 000	350 417 370	352 669 457	352 932 804
Sum skatt og rammetilskudd	655 960 711	659 460 711	689 050 000	692 495 250	696 457 726	698 440 015
Eiendomsskatt	30 800 000	30 800 000	32 000 000	32 000 000	32 000 000	32 000 000
Integreringstilskudd flyktninger	15 700 000	15 700 000	15 700 000	15 700 000	15 700 000	15 700 000
Kompensasjonstilskudd omsorgsboliger	3 080 000	3 080 000	3 030 000	2 980 000	2 930 000	2 930 000
Kompensasjonstilskudd skoler	990 000	990 000	910 000	840 000	775 000	775 000
Momskompensasjon	4 800 000	18 600 000	0	0	0	0
Sum inntekter	711 330 711	728 630 711	740 690 000	744 015 250	747 862 726	749 845 015
Renteutgifter	32 500 000	32 500 000	33 472 844	32 801 000	34 852 000	35 384 000
Avdragsutgifter	27 000 000	27 000 000	31 500 000	33 500 000	34 500 000	35 500 000
Netto kapitalutgifter	59 500 000	59 500 000	64 972 844	66 301 000	69 352 000	70 884 000

- Utbygging av boliger for unge funksjonshemmede og boliger for flyktninger, samlet investeringer 37 mill. kroner.
- Satsning på infrastruktur fritidstiltak for barn og ungdom, eksempelvis ungdommens hus og ulike idretts- og kulturanlegg.
- Nokså uendret kulturaktivitet. Tilskudd til ulike arrangement, lag og foreninger samlet på kulturtjenesten med 300.000 kroner.
- Oppstart av arbeid med sentrumsplan i 2013. Lagt inn 5 mill. kroner i planperioden til kommunal deltakelse ved gjennomføring.
- Utbedringer/nyanlegg innen vann og avløpssektoren, det investeres for 63 mill. kroner i planperioden
- Bredt spekter av ulike bidrag mot næringsutvikling, eksempelvis: Utvikling av næringshage på Tindved, økt tilskudd SNK, tilrettelegging for nytt industriareal på Ørin, sentrumsutvikling, tilskudd regionalt næringsfond til nyskaping og bedriftsutvikling.
- Bruk av disposisjonsfond til ulike miljø og bolystfremmede tiltak.
- Ikke funnet rom for kapasitetsutvidelse innen tomte- og boligpolitikk, men kompensierende samordnet ressursbruk

Dreining av aktivitet:

fra reparasjon til forebygging og helsefremming. Fra hjelp til selvhjelp (der det er mulig)

- Virksomhetsområde hjemmetjenester
- Forebygging, to spesifikke aktiviteter videre inn i 2013:
 - ”Aktiv i eget liv” – fokus på hjelp til selvhjelp. Etter tilpasset modell fra Danmark og Sverige – bistå enkeltpersoner slik at de etter hvert kan ivareta mest mulig selv.
 - ”Hjemmebesøk til innbyggerne det året de fyller 75 år”. Kartlegging av sosiale behov, behov for hjelpemidler, teknologi, sikring/fallforebygging? Arbeidsgruppe er i gang, her er både kultur og helse involvert. Besøkene har ikke begynt.
- Rustiltakene – har vært finansiert med tilskuddsmidler gjennom opptrappingsplanen for rusområdet. Fra 2012 ble Helsestasjon rus og ruskoordinator lagt inn i ordinær kommunal drift. Prioriteret videreføring av dagtilbudet ATA-senteret i 2013. Tiltakene Sykepleier på hjul og egen stilling for tidligforebygging ungdom ikke funnet rom for innen budsjettammene.

- Velferdsteknologi – gir muligheter til tryggere tjenester og økt selvstendighet for den enkelte innbygger. Dette gjelder i særlig grad hjemmeboende i alle aldersgrupper, men også i kommunale institusjoner og i omsorgsboliger. Vi deltar nå i et regionalt utviklingsprosjekt innenfor området, dette er knyttet til Verdal bo og helsetun.
- Boliger: Situasjonen rundt bosetting av vanskeligstilte i Verdal er utfordrende. Satsingen på å prioritere samlokalisering og styrking av Boligkontoret med 1 årsverk prioriteres.
- Flyktninger: Apparatet rundt mottak av flyktninger har kapasitet til å ta imot 25 flyktninger i 2013, men det er mangel på boliger også til denne gruppen. Foreslår å bygge 10 – 15 boliger for mottak av flyktninger på kommunal tomt i Nyveisbakken.
- Bygging av bofellesskap for unge funksjonshemmede.
- Frisklivssentral, opptrapping trinn 1
- Sterkt fokus på effektiv og rasjonell drift.

Ikke mulig å videreføre dagens drift. Foretatt omfattende gjennomgang av rammene for alle skoler, barnehager, SFO'er og Ressurssenter oppvekst. Aktivitetskutt innebærer bl.a:

- I skolene er andelen delingstimer kraftig redusert
- Administrasjonsressurser er redusert
- Omfanget av spesialundervisning er forsøkt redusert
- Driftsposter og vikarposter reduseres
- Bemanningsnormen i barnehagen økes
- Tidligere styrking i form av lese- og matematikkurs er fjernet
- ROS opprettholder dagens aktivitetsnivå som følge av ekstern finansiering 3,3 millioner mer i 2013 enn i 2012

Nedskalering av drift som følge av færre klasser/elever gir ikke tilstrekkelig handlingsrom til å igangsette nye aktivitet eller øke eksisterende. Samtidig dukker det opp krav om ny aktivitet, bl.a. valgfag og en time gratis kulturskole i SFO, og dette må vi finne rom for innenfor eksisterende rammer.

Behov for store grep for å kunne kostnadseffektivisere i stort nok volum, handlingsrommet finnes ikke innen dagens driftsform.

Systemrobustheten må økes på flere områder, og fokuset må dreies fra tilpasning til utvikling. Utfordringsbildet kreves det strukturelle grep i oppvekstsektoren.

Videreføring av tidligforebyggingsstrategien

Nødvendig med langsiktig og strategisk tilnærming for å heve kvaliteten på grunntilbudet vårt. Utgangspunkt i forskningsbasert kunnskap.

Gjennom kunnskapsbasert arbeid med læringsmiljø og grunnleggende ferdigheter, samt høyt læringstrykk, ønsker vi å oppnå at flest mulig er rustet til å komme seg gjennom videregående skole, og at færre elever skal få behov for spesialundervisning.

Strategiske valg/satsinger er preget av kollektiv kompetansebygging:

- De utrolige årene og ”Bedre læringsmiljø”
- SOL (Systematisk observasjon av lesing)
- Visible learning.

Oppsummert 2013

- Budsjett i balanse, men null til lønnsoppgjør i 2013
 - Aktivitetsreduksjon
 - Bruk av fond
- Skjermet drift så langt som råd, store diskusjoner må tas i 2013
- Grunnleggende strategier for kontinuitet
- Ungdommens hus, flyktninger, boliger funksjonshemmede
- Boligkontor og Frisklivssentral prioritert